

Nærings- og fiskeridepartementet

Att:

Postboks 8090 Dep

0032 OSLO

Svar på høring av forslag til endringer i produksjonsområdeforskriften

Fiskeridirektoratet viser til høringsbrev datert 17.februar 2021 hvor det foreslås endringer i produksjonsområdeforskriften vedrørende bestemmelser om unntaksvekst for å gjøre regelverket mer presist. Høringsfristen er satt til 10.mars 2021.

Overordnet om høringen

En unntaksordning basert på mengden lakselus og antall medikamentelle behandlinger på lokalitetsnivå ble innført med produksjonsområdeforskriften i januar 2017. Etter produksjonsområdeforskriften ble vedtatt, er det gjennomført to runder med «fargelegging» av produksjonsområdene.

Unntaksbestemmelsene i produksjonsområdeforskriften tar sikte på å sikre at drift som påvirker indikatoren i trafikklyssystemet i vesentlig mindre grad enn "ordinær" drift får unntak fra et ev. nedtrekk i et produksjonsområde. Bestemmelsen gir et dobbelt incentiv, fordi den også åpner for vekst. Unntakets omfang og grunnlag for vekst bestemmes av den produksjonen som har funnet sted på de lokalitetene som kvalifiserer for unntak. Fiskeridirektoratet har tidligere spilt inn at selv om dette regelteknisk er et unntak, så er det mulig å omtale ordningen i mer positive ordelag, mer i retning av «premiering av særlig miljøforsvarlig drift» eller lignende.

Formålet med endringene i produksjonsområdeforskriften er å klargjøre bestemmelsene slik at det blir lettere for den enkelte oppdretter å vurdere om man kvalifiserer for unntak og for å lette saksbehandlingsbyrden til Mattilsynet, samtidig som hensynene over kommer tydeligere fram. Det er sagt at endringene først vil gjelde for søknadsrunden som kommer i 2023.

Nærmere om forslagene til forskriftsendringer

Overgang fra fastsatt dato til uke

I produksjonsområdeforskriften § 12 første ledd bokstav b, nr.1 er det ønskelig å gå «*fra datoer til ukestall*» da dette vil skape større klarhet og sammenheng i regelverket. Departementet foreslår at produksjonsområdeforskriften endres slik at kravet skal gjelde fra uke til uke, slik at bestemmelsen bedre harmonerer med tellekravene i lakselusregelverket. Departementet foreslår at alle tellinger fra uke 14 til uke 40 skal telle med. Ettersom vilkåret stiller krav om lave lusetall fra og med uke 14 til og med uke 40 i hvert av årene i kvalifikasjonsperioden innebærer det rapporteringer fra uke 15 til og med uke 41.

Fiskeridirektoratet vurderer dette som fornuftig da datoer kan komme slik at kravet om telling ender midt i en uke, eller midt i en helg, gitt hvilket årstall man er på. Det framstår som mer fornuftig og forutsigbart at man heretter benytter uketall fremfor dato, dermed omfattes hele uken og en unngår misforståelser mht hvilken dag i uken datoen faller på.

Fiskeridirektoratet stiller ellers spørsmål ved at 2021 og 2022 er nevnt, og at endringen isolert sett kan se ut til å gjelde kun de to årstallene. Men dersom intensjonen med § 12 og bestemmelsen i seg selv består i fremtiden, vil årstallene fortsette å løpe, slik som produksjonsområdeforskriften er bygget opp som en overordnet forskrift for trafikklysordningen. For å unngå å måtte unødvendig endre produksjonsområdeforskriften flere ganger, er Fiskeridirektoratets forslag at det bør legges inn ekstra informasjon som for eksempel «*og videre for årene 2023 og 2024, etc.*» Det samme gjelder nr. 3 og nr. 4 hvor det er henvist til årstall for kun neste vekstrunde og ikke noe utover det. Det bør vises til fremtidige årstall etter 2023 også der.

Fiskeridirektoratet ser at det er grunn til å tydeliggjøre en del av forskriften § 12, selv om behovet ikke har oppstått som en følge av det siste høringsforslaget. Direktoratet ser at den nevnte tidsperiode i § 12 første ledd, bokstav b, nr. 1, første alternativ også bør nevnes under andre alternativ, altså det som kommer etter «*eller*».

..., eller at utslippet av egg og fritt svømmende stadier av lakselus til miljøet ikke er større enn det utslippet ville ha vært fra et tilsvarende antall fisk med et lusenivå på 0,1 voksne hunnlus i gjennomsnitt per fisk, og..

Fiskeridirektoratet har vurdert at det også bør tydeliggjøres om dette alternativet gjelder ved alle tellinger, og om det gjelder et gjennomsnitt for hele perioden eller et gjennomsnitt for hver uke. Direktoratet antar at det er det siste som menes, det vil si gjennomsnittet for alle tellinger som skal gi datapunktet som bestemmelsens grense skal vurderes i forhold til.

Ordlyden «*tilsvarende antall fisk*» er heller ikke entydig definert. Formuleringen kan muligens forstås som å peke tilbake til antall fisk hvor luse telles, noe som i så tilfelle ikke gir særlig mening. Slik direktoratet forstår bestemmelsen er det alle egg bærende lakselus som sitter på all fisk i anlegget som gir opphavet til antall egg og larver som

måles (f.eks. i et utløp), og det vil da være «antall fisk holdt på lokaliteten» på telletidspunktet som er relevant.

Forslag til ny tekst (direktoratets understreking):

..., eller at utslippet av egg og frittsvømmende stadier av lakselus til miljøet «fra og med uke 14 til og med uke 40 i hvert av årene i kvalifikasjonsperioden» ikke er større enn det utslippet ville ha vært fra antall fisk «på lokaliteten» med et lusenivå på 0,1 voksne hunnlus i gjennomsnitt per fisk, og...

Selv om denne konkrete høringen ikke nevner veilederen til § 12, ønsker Fiskeridirektoratet at veilederen til § 12 tydelig opplyser hvem som har vedtatt den og hvilken dato den ble vedtatt, for dokumentasjon i ettertid. Fiskeridirektoratet ser det og som en utfordring at det i dag ikke går frem av veilederen eller forskriften hvordan man kan regne seg fra det målte utslipp av egg og frittsvømmende stadier av lakselus tilbake til voksne hunnlus i anlegget/lokaliteten. Dette er en nødvendig beregning for å kunne benytte § 12 første ledd, bokstav b, nr.1, andre alternativ. Det vil ikke være forutberegnelig for den enkelte oppdretter når det ikke foreligger klarhet i hvordan en slik utregning i inneværende periode foretas. Dersom det er mulig kunne det eksempelvis vært tatt inn en formel for utregningen i veilederen, eventuelt en beskrivelse av hvordan beregningen skal gjøres. Dette bør kommuniseres så tidlig som mulig og seinest til neste vekstrunde, for å kunne skape mer forutberegnelighet overfor oppdretter.

Håndtering av telleusikkerhet

Videre viser departementet til håndteringen av telleusikkerhet ved lusetelling og at det kan misforstås hvordan telling på 0,10 hunnlus skal håndteres når produksjonsområdeforskriften § 12 første ledd og andre ledd skal sees i sammenheng. Dette fordi første ledd viser til «færre enn 0,1 voksne hunnlus per fisk ved alle tellinger...», mens det i annet ledd brukes begrepet «høyere enn 0,1 voksne hunnlus».

Departementet foreslår at dette nå løses ved at den delen av bestemmelsen som skal håndtere telleusikkerhet bruker begrepet «et lusenivå likt eller høyere enn 0,1 voksne hunnlus...». Forslaget innebærer en liten innstramming, i og med at telleusikkerhetsbestemmelsen i dag slår inn på 0,105, mens det nå vil slå inn på 0,10. Regelen uttrykker likevel det samme, at lokaliteten i kvalifikasjonsperioden skal ha hatt et reelt lusenivå mindre enn 0,1 hunnlus per fisk.

Endringen som blir tilføyd er «likt eller», slik at det ikke skal være noen tvil på hvordan bestemmelsen i § 12 andre ledd nr. 2 skal forstås.

Fiskeridirektoratet er av den oppfatning at denne justeringen av bestemmelsen er med på å tydeliggjøre grensen mer presist enn hva den er i dag. Misforståelser kan dermed unngås.

Diskvalifisering av lokaliteter som har fått pålegg om reduksjon i MTB

Det fremgår ikke eksplisitt av dagens bestemmelse i produksjonsområdeforskriften at lokaliteter som er underlagt pålegg om reduksjon i MTB på grunn av utfordringer med lakselus, ikke er kvalifisert for unntak.

Det er i forslag til ny bestemmelse i § 12 første ledd, bokstav b, presisert i nr. 3 at vilkåret gjelder når det ikke er fattet vedtak om midlertidig biomassereduksjon grunnet overskridelser av luseregelverket.

Fiskeridirektoratet er av den oppfatning av at dette er formålstjenlig å presisere, da det i noen tilfeller kunne ha vært i strid med formålet.

Vilkår om at lokaliteten har holdt lakselusnivået innenfor kravene i luseforskriftens § 8

Departementet foreslår et nytt vilkår i § 12 første ledd, bokstav b, nr. 4.

I dagens regelverk kan en lokalitet bryte lusegrensen (etter luseforskriften § 8) utenom perioden fra april til september (nå uke 15 til uke 41, etter nytt forslag over), og én gang i perioden april til september (av hensyn til telleusikkerhet), og likevel kvalifisere for unntak.

Dette er uheldig da en slik lokalitet kan ha bidratt til å øke smittepresset i sitt produksjonsområde, men likevel komme inn under unntaksordningen. Departementet argumenterer med at smittepresset ikke bør være høyt når villfisken vandrer, selv om det er vanskelig å konkludere med at påvirkningen fra et enkeltanlegg gir en større samlet påvirkning på villfisken i et produksjonsområde.

Departementet viser til at forslaget også vil innebære at en enkelt telling over 0,2 lus i smoltutvandringsperioden vil diskvalifisere for unntaksvekst, mens det i dag er tillatt, jf. reglene om telleusikkerhet.

Fiskeridirektoratet støtter forslaget, selv om det kan medføre at noen lokaliteter som tidligere ble kvalifisert for unntaksvekst, nå muligens ikke blir det. Dette fordi intensjonen bak trafikkløssystemet er at man i størst mulig grad skal gjøre de tiltak som er mulig for å begrense antall lus. Det bør ikke legges opp til insentiver for at man skal kunne kvalifisere seg for unntak i deler av året, men ikke behøve å ta hensyn til lusegrensen resten av året. Formålet er å bekjempe spredningen av lus, og å holde nivået så lavt som mulig, hvilket igjen kan bidra til muligheten for mer vekst gitt at produksjonsområdet blir fargelagt grønt, eller at miljøtilstanden er akseptabel påvirkning, jf. Meld. St. 16 (2014-2015) *Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett*. For at dette skal kunne bli mulig i fremtiden, virker det mot sin hensikt å gi tillatelser med lokaliteter som kvalifiserer for unntaksvekst en gulrot for kun å være flink til å holde lusegrenser en avgrenset del av året. Fiskeridirektoratet er enig i at resten av året også må tas i betraktning, noe som oppnås ved forslaget til departementet om at oppdretter må ha holdt lokaliteten innenfor lusenivåkravene i luseforskriften § 8 (*forskrift 12. mai 2012 nr. 1140 om lakselusbekjempelse*).

Fiskeridirektoratet støtter derfor departementets forslag.

Fiskeridirektoratet har ingen merknad til endringen i § 12 fjerde ledd om at departementet fastsetter egen frist for dokumentasjonskrav i 2023, men viser til at fristen bør opplyses i god tid.

Fiskeridirektoratet er også enig med departementet om at det å klargjøre regelverket slik som nevnt over og i høringsforslaget, vil føre til tydeligere og mer presise

formuleringer som både gir økt forutberegnelighet for oppdretterne, samtidig som det vil gi forvaltningen ytterligere reduksjon i saksbehandlingsbyrde både i behandling av søknader om unntaksvekst og eventuelle klager. Intensjonen er at forvaltningen skal effektiviseres, og Fiskeridirektoratet mener at forslagene bidrar til dette. Direktoratets forslag til ytterligere presiseringer bidrar i samme retning.

Når det gjelder høringsfristen som er kortet ned til tre uker, vil Fiskeridirektoratet på generell basis advare mot dette, da regelverket (utredningsinstruksen punkt 3-3) sier at høringsfrist skal være på minst seks uker. Fiskeridirektoratet er også enig i at det i dette konkrete tilfellet ikke ville vært hensiktsmessig med tre måneders høringsfrist, men viser til at fristen normalt sett som hovedregel ikke skal være mindre enn seks uker. Derimot er det uvisst om fristen er satt til 8.mars eller 10.mars 2021 da begge datoer er nevnt i høringsbrevet. Fiskeridirektoratet legger til grunn at det er 10.mars som er fristen da det er denne som er uthevet.

Med hilsen

Anne B. Osland
seksjonssjef

Elisabeth Aadland Vaagsbø
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Nærings- og fiskeridepartementet   Postboks 8090 Dep   0032   OSLO

